

Metropolis M

Artefact en verbeelding: archeologie en kunst

15.09.2017 | REVIEW — Brenda Tempelaar

***The Materiality of the Invisible* onderzoekt de vriendschap tussen archeologie en kunst. Er is toegeëigend, verboden en vergankelijk erfgoed, conceptueel, activistisch en subtiel beeld. Na afloop van de tentoonstelling zou een archeoloog vragen: wat zijn we nu te weten gekomen over onszelf?**

De tentoonstelling strekt zich uit over de Jan van Eyck academie, Marres en Bureau Europa in Maastricht. Daar worden de resultaten getoond van een samenwerking tussen de Jan van Eyck academie en NEARCH; een internationaal netwerk dat nieuwe werkvormen voor archeologie wil bevorderen. Rossella Biscotti, Joey Bryniarska & Martin Westwood, Leyla Cárdenas, Giuseppe Licari, Iratxe Jaio & Klaas van Gorkum en Matthew C. Wilson werkten sinds 2015 aan dit project en presenteren hun onderzoek nu in relatie tot nog eens vierentwintig kunstenaars(duo's).

Marres: uitgummen en inkleuren

Enkele kunstenaars in deze tentoonstelling vragen erkenning voor misstanden in hun thuisland. Imran Channa tekende een foto na op de muur en gumde die uit. Het uitgegumde beeld zou verband hebben met de opdeling van Brits-India in islamitisch Pakistan en hindoestaans India. De deling veroorzaakte een vluchtelingenstroom die honderdduizenden mensen het leven kostte. Foto's van deze periode zijn verboden en door zo'n foto toch te tekenen, uit te gummen en te exposeren toont Channa met *Holy Ghost* (2017) een indrukwekkend mengsel van gumsel en genocide.

KLIK VOOR DIA-SHOW: Voor: Daniel Knorr met 'The State of Mind' (2007), achter: Channa met Holy Ghost (2017). Foto Werner Mantz Lab - Romy Finke

Ook Daniel Knorr toont censuur. Vlakbij Channa plaatste hij terloops *The State of Mind* (2007). Het is met opzet een nietszeggend beeld, van een stapel zandkleurige brokken. Hoewel ze lijken op een natuurverschijnsel werden ze gemaakt van onherkenbare, vertrouwelijke documenten. Toen de Berlijnse muur viel, vermaalde en begroef de STASI (veiligheids- en inlichtingendienst van de DDR) alle documentatie van de totalitaire dictatuur. Mocht men de documenten ooit opgraven, wat ook gebeurde, zou de inhoud allang verdwenen zijn. Knorr veranderde niets aan de inhoudsloze documenten, hij toont ze alleen. Daarmee ontkent hij de ontkenning van de geschiedenis.

De één gumt om dichterbij de werkelijkheid te komen, de ander kleurt in. Zo voegt Matthew C. Wilson haarscherp nachtzicht toe aan mijn voorstelling van archeologische terreinen. *Metabolization sequence* (2017) is een ultra-HD infraroodfilm die werd opgenomen in de Duitse plaats Schöningen. De film bestaat uit de twee kleuren cyaanblauw en roestbruin, met een onaardse sfeer als gevolg. Er zijn trage close-ups van een plastic koepel waar overdag onderzoek plaatsvindt. De planten die er in groeien lijken zich niet te storen aan de bedrijvigheid van het archeologisch onderzoek. In een modderpoel zwemt een kikkervisje en op lange afstandsshots strekt het geploegde gebied zich uit. Alles en iedereen is hier bezig met zijn eigen routine. Micro- en macrobewegingen krijgen dezelfde wetenschappelijke waarde en/of waardeeloosheid en de mens wordt door Wilson minder belangrijk gemaakt.

Bureau Europa: een nieuwe naam